

Prekentekest: Ef 5,15-20

Pass nøye på hvordan dere lever, ikke som tåpelige mennesker, men som kloke, så dere kjøper den rette tid, for dagene er onde. Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje. Drikk dere ikke fulle på vin; det fører til utskeielser. Men bli fylt av Ånden, og si fram for hverandre salmer og hymner og åndelige sanger; syng og spill av hjertet for Herren! Takk alltid Gud, Faderen, for alle ting i vår Herre Jesu Kristi navn.

Slik lyder Herrens ord.

Hva tenkte du på da du hørte denne teksten? Vi hørte ting satt opp mot hverandre. På den ene siden tåpelige mennesker og på den andre siden kloke. Vi hørte om å bli fylt av Ånden i stedet for overstadig beruselse av vin. Vi hørte om å synge lovsanger og takke Gud for alle ting. Men alle ting, innbefatter det også sorgene i livet? Skal vi virkelig også takke Gud for dem?

Efeserbrevets tre første kapitler er en eneste lang lovprisning av Gud som gjennom Jesus Kristus har frelst oss av nåde. Derfor står det i kapittel én: "Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i Kristus har velsignet oss med all Åndens velsignelse i himmelen." Og i kapittel to: "For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave." Og i kapittel tre: "Han som virker i oss med sin kraft, og kan gjøre uendelig mye mer enn alt vi ber om og forstår, ham være ære i menigheten og i Kristus Jesus gjennom alle slekter og i all evighet! Amen." Jeg vil tro at ganske mange bibellesere har streket under minst ett av disse versene.

Efeserbrevets siste del inneholder mange formaninger til kristne. Det er skrevet til folk som har blitt kristne for noen år siden og som gjerne har hedensk bakgrunn. Typisk er derfor formaningene: "En gang var dere selv mørke, men nå – i Herren – er dere lys. Lev da som lysets barn!" En hovedtanke er at den kristne troen ikke bare er for tanken, men også for hele livet. Den kristne skal leve ut sitt kristenliv og være den en er i Kristus. Det skal synes at en er kristen.

Gjennom Efeserbrevet kalles vi i likhet med de første kristne menighetene til oppgjør med fortiden, til oppgjør med det som ikke kan forenes med Guds vilje for våre liv. Og dette er noe positivt, med plusstegn. Få liker å bli irtettesatt, men formaningene skal gi hjelp til å komme ut av mørket og fram i lyset, ut av sorg og inn i glede, bort fra fortvilelse og i stedet få nytt håp og tro på fremtiden – et håp som knyttes til frelseren Jesus Kristus, et håp som ikke går til grunne selv når livet blir tungt å leve. Formaningene gir hjelp til å leve selve livet, og vil skåne oss for unødig lidelse og trøbbel.

Apostelen skriver i kapittel fire: "Så formaner jeg dere, jeg som er fange for Herrens skyld, at dere lever et liv som er verdig det kall dere har fått." Apostelen var fange da brevet ble skrevet. Likevel er brevet som en eneste lang lovprisning og takk til Gud. Også i smerten i livet, i fangenskapet for Jesu skyld, ser han at Gud er til stede og kan vende det som kjennes som et onde til noe

godt. Så skriver han også i Rom 8 at alle ting tjener til det gode for dem som elsker Gud. Skal man da takke Gud for all ting?

Det er en bibelsk tanke at også trengsler er med i Guds plan. I Rom 5 står det: "Vi priser oss lykkelig også over våre trengsler. For vi vet at trengslene gir utholdenhet, utholdenheten gir et prøvet sinn, og det prøvede sinnet får håp. Og håpet skuffer ikke, for Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den Hellige Ånd som han har gitt oss." Trengsel betyr det som gjør veien trang og vanskelig å gå for en kristen. Ingen kristen kan unngå trengsler. Paulus sa til de som var blitt kristne på hans første misjonsreise: "Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler," (Apg 14,22) og Jesus sa at den veien som fører til livet er smal.

Prekmenteksten begynte med: "Pass derfor nøye på hvordan dere lever." Det kan også oversettes: "Se derfor til hvordan dere kan vandre varlig." Jeg var på konfirmantlærerkurs torsdag og fredag. Opplegget la vekt på å gi oss opplevelser. Torsdag kveld ble vi sendt ut i mørke skogen i grupper på to og tre. På veien fikk vi med oss et telys hver i ei lita krukke. Lyset symboliserte det kristne livet, troen, det skulle holdes tent og det lyste opp for oss. Stien var smal, og langs etter stien fant vi bibelord som var opplyst av små lys. Jeg la merke til at på grunn av mørket rundt var det godt å ha det lille lyset og kjenne varmen fra det. Det var godt å nikke gjenkjennende til bibelordene langs med stien.

Brått kom det en vind som truet, og til og med slukket et og annet lys. Da var det avgjørende å få hjelp til å fornye flammen fra dem en gikk sammen med. Spesielt på et åpent sted i skogen strevde vi lenge med våre lys for å bevare flammen, og da var vi så nær at vi hørte sangen fra de som var kommet fram. Og vi merket hvordan et lys kunne tenne et annet og ett til. Så gikk én feil og inn i mørke skogen. Snart ble han hjulpet tilbake til stedet han gikk feil og kunne fortsette, takket være medvandrerne.

Jeg tenkte, slik er også livet. Troen må vi holde levende og flammen må vi ikke la slukke. Vi trenger medvandrerne. Vi trenger menigheten. Vi trenger bibelordene langs veien. I realiteten viser disse også vei for oss hvor vi skal gå så vi ikke snubler og faller, og går noen feil et sted og ut i ville skogen, så er det viktig at noen tør si fra og hjelper tilbake. Det merkes at stien er smal. Slik er det også i livet. Rett som det er blåser det kraftig. Kanskje vi faller? Kanskje vi må bæres? Da må vi være med i et fellesskap som kan bære.

I kirkebønnen i dag sies det: "... du oppdrar oss for ditt rike ved kors og trengsel. Du har gitt oss ditt hellige ord, du har kalt oss til å ha et hjem i din kirke på jorden og satt oss et evig mål hos deg." På vandringen gjennom skogen kom vi fram til lovsangen på den andre siden. Du oppdrar oss for ditt rike med kors og trengsel. Gud er med. Jesus kaller seg Den gode hyrde. Han leder sine gjennom. Men også selve vandringen gir mening. Å gå langs en asfaltert vei er ikke på langt nær så opplevelsersrikt som å gå på en smal sti gjennom skogen.

Da kjenner du varmen fra lyset og støtten fra medvandrerne. Slik er det også i livet. Vandringsen mot det evige målet er i seg selv en fellesskapsopplevelse.

I Jakobs brev står det: "Er det noen blant dere som har det vondt? Da skal han be. Er noen glad til sinns? Da skal han synge lovsanger." Jak 5,13. Bibelen inneholder også klagesangene med uttrykk som: "Rop av hjertet til Herren, klag din nød, du Sions datter! La tårene strømme som bekker både dag og natt." Klag 2,18. Jeg tror Gud tillater mange uttrykksformer. Poenget er at vi tar på alvor at han er der. Gud hører bønn, og han kan lindre og hjelpe. Kan hende gir han også grunn til å kjenne på takknemlighet, nok til at takk kan komme fram, selv om livssituasjonen er tung. Da går det an å takke, men vær fremfor alt ærlig. Føler du for klage, så klag. Føler du for bønn, så be. Føler du for å takke, så ikke vær sen med å takke, og gi takken stor plass i ditt liv.

Langs etter stien vi går møter vi formaninger som veivisere, ord til trøst og evangeliet som mat. Gud vil hindre at vi går oss vill. I dagens prekmentekst leste vi: "Drikk dere ikke fulle på vin; det fører til utskielser. Men bli fylt av Ånden, og si fram for hverandre salmer og hymner og åndelige sanger; syng og spill av hjertet for Herren!" Velger vi å følge Guds anvisninger for våre liv, spares både vi og våre medmennesker for mye vondt.

"Se derfor til hvordan dere kan vandre varlig, ikke som tåpelige mennesker, men som kloke, så dere kjøper den rette tid, for dagene er onde." Å kjøpe den rette tid handler om timing, om å være så oppmerksom og beredt at ikke anledningen går fra oss, enten det er til å gjøre godt, eller å vitne om Jesus. Dagene er onde, står det. Det moralske forfallet var stort i Lilleasia der Efeserbrevet ble sendt fra menighet til menighet. Slik er det også i vår tid. Som kristne kalles vi derfor til å leve annerledes og slik Gud vil, til oppgjør og ny start fra der vi tråkket feil. Så skal Gudsordet lede oss fram til lovsangen vi hører på den andre siden.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.